
Dokument z posiedzenia

A8-0052/2018

5.3.2018

SPRAWOZDANIE

w sprawie europejskiego semestru na rzecz koordynacji polityki gospodarczej:
zatrudnienie i aspekty społeczne w rocznej analizie wzrostu gospodarczego na
2018 r.
(2017/2260(INI))

Komisja Zatrudnienia i Spraw Socjalnych

Sprawozdawca: Krzysztof Hetman

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
UZASADNIENIE	26
OPINIA KOMISJI KULTURY I EDUKACJI.....	28
INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWĄ	35
GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ	36

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

**w sprawie europejskiego semestru na rzecz koordynacji polityki gospodarczej:
zatrudnienie i aspekty społeczne w rocznej analizie wzrostu gospodarczego na 2018 r.
(2017/2260(INI))**

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 3 i 5 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE),
- uwzględniając art. 9, 145, 148, 152, 153, 174 i 349 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 13 kwietnia 2016 r. między Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie lepszego stanowienia prawa¹,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności jej tytuł IV (Solidarność),
- uwzględniając zrewidowaną Europejską kartę społeczną,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach osób niepełnosprawnych,
- uwzględniając Konwencję ONZ o prawach dziecka,
- uwzględniając cele zrównoważonego rozwoju ONZ, w szczególności cele nr 1, 3, 4, 5, 8 i 10,
- uwzględniając międzyinstytucjonalną proklamację Europejskiego filaru praw socjalnych z Göteborga z dnia 17 listopada 2017 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 22 listopada 2017 r. zatytułowany „Roczna analiza wzrostu gospodarczego na 2018 r.” (COM(2017)0690),
- uwzględniając projekt wspólnego sprawozdania Komisji i Rady o zatrudnieniu z dnia 22 listopada 2017 r., towarzyszący komunikatowi Komisji w sprawie rocznej analizy wzrostu gospodarczego na 2018 r. (COM(2017)0674),
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 22 listopada 2017 r. dotyczący decyzji Rady w sprawie wytycznych dotyczących polityk zatrudnienia państw członkowskich (COM(2017)0677),
- uwzględniając zalecenie Komisji z dnia 22 listopada 2017 r. w sprawie zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro (COM(2017)0770),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 22 listopada 2017 r. zatytułowane „Sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania na 2018 r.”

---

¹ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

(COM(2017)0771),

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 22 listopada 2017 r. zatytułowany „Ogólna ocena projektów planów budżetowych na 2018 r.” (COM(2017)0800),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 26 kwietnia 2017 r. zatytułowany „Ustanowienie Europejskiego filaru praw socjalnych” (COM(2017)0250),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 26 kwietnia 2017 r. zatytułowany „Inicjatywa na rzecz wspierania równowagi między życiem zawodowym a prywatnym pracujących rodziców i opiekunów” (COM(2017)0252),
- uwzględniając dokument roboczy służb Komisji z dnia 26 kwietnia 2017 r. zatytułowany „Podsumowanie zalecenia z 2013 r. »Inwestowanie w dzieci: przerwanie cyklu marginalizacji«” (SWD(2017)0258),
- uwzględniając siódmą edycję publikacji Komisji „Employment and Social Developments in Europe annual review (2017)” [Roczny przegląd dotyczący zatrudnienia i sytuacji społecznej w Europie (2017)], która koncentruje się na międzypokoleniowej sprawiedliwości i solidarności w Europie,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 4 października 2016 r. zatytułowany „Gwarancja dla młodzieży i inicjatywa na rzecz zatrudnienia ludzi młodych trzy lata później” (COM(2016)0646),
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 14 września 2016 r. dotyczący rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie (UE, Euratom) nr 1311/2013 określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2014–2020 (COM(2016)0604),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 14 września 2016 r. zatytułowany „Zwiększenie europejskich inwestycji na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego: w kierunku drugiego etapu funkcjonowania Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych i nowego Europejskiego Planu Inwestycji Zewnętrznych” (COM(2016)0581),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 10 czerwca 2016 r. zatytułowany „Nowy europejski program na rzecz umiejętności – wspólne działania na rzecz wzmocnienia kapitału ludzkiego, zwiększania szans na zatrudnienie i konkurencyjności” (COM(2016)0381),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 2 czerwca 2016 r. zatytułowany „Europejski program na rzecz gospodarki dzielenia się” (COM(2016)0356),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 1 czerwca 2016 r. zatytułowany „Europa znów inwestuje. Wnioski z realizacji planu inwestycyjnego dla Europy” (COM(2016)0359),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 8 marca 2016 r. dotyczący rozpoczęcia konsultacji w sprawie europejskiego filaru praw socjalnych (COM(2016)0127) oraz załączniki do niego,

- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 15 lutego 2016 r. dotyczący decyzji Rady w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich (COM(2016)0071) i stanowisko Parlamentu z dnia 15 września 2016 r. w tej sprawie¹,
- uwzględniając pakiet Komisji z dnia 20 lutego 2013 r. dotyczący inwestycji społecznych, w tym zalecenie 2013/112/UE zatytułowane „Inwestowanie w dzieci: przerwanie cyklu marginalizacji”²,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 3 marca 2010 r. zatytułowany „Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” (COM(2010)2020) oraz swoją rezolucję z dnia 16 czerwca 2010 r. w sprawie strategii UE 2020³,
- uwzględniając sprawozdanie pięciu przewodniczących z dnia 22 czerwca 2015 r. zatytułowane „Dokończenie budowy europejskiej unii gospodarczej i walutowej”⁴,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 7 grudnia 2015 r. dotyczące propagowania gospodarki społecznej jako siły napędowej rozwoju gospodarczego i społecznego w Europie,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 listopada 2017 r. w sprawie zwalczania nierówności jako czynnika sprzyjającego tworzeniu miejsc pracy i wzrostowi⁴,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 26 października 2017 r. w sprawie polityki gospodarczej strefy euro⁵,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 24 października 2017 r. w sprawie strategii politycznych na rzecz zagwarantowania dochodu minimalnego jako narzędzia walki z ubóstwem⁶,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 września 2017 r. w sprawie nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności⁷,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie potrzeby opracowania unijnej strategii mającej na celu wyeliminowanie różnic w emeryturach ze względu na płeć i zapobieganie występowaniu takich różnic⁸,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 marca 2017 r. w sprawie równości kobiet i mężczyzn w Unii Europejskiej w latach 2014–2015⁹,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 lutego 2017 r. w sprawie europejskiego semestru na rzecz koordynacji polityki gospodarczej: zatrudnienie i aspekty społeczne

¹ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0355.

² Dz.U. L 59 z 2.3.2013, s. 5.

³ Dz.U. C 236E z 12.8.2011, s. 57.

⁴ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0451.

⁵ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0418.

⁶ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0403.

⁷ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0360.

⁸ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0260.

⁹ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0073.

w rocznej analizie wzrostu gospodarczego na 2017 r.¹,

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 stycznia 2017 r. w sprawie europejskiego filaru praw socjalnych²,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 13 września 2016 r. w sprawie tworzenia na rynku pracy warunków sprzyjających równowadze między życiem zawodowym a prywatnym³,
- uwzględniając swoją rezolucję ustawodawczą z dnia 2 lutego 2016 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie utworzenia europejskiej platformy na rzecz usprawnienia współpracy w zakresie zapobiegania pracy nierejestrowanej i zniechęcania do niej⁴,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 24 listopada 2015 r. w sprawie zmniejszenia nierówności ze szczególnym uwzględnieniem ubóstwa dzieci⁵,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 lipca 2015 r. w sprawie inicjatywy w zakresie zielonego zatrudnienia: pełne wykorzystanie potencjału zielonej gospodarki pod względem tworzenia miejsc pracy⁶,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 4 lipca 2013 r. dotyczącą wpływu kryzysu na dostęp słabszych grup społecznych do usług opieki⁷,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 czerwca 2013 r. w sprawie budownictwa socjalnego w Unii Europejskiej⁸,
- uwzględniając przyjęte przez Komitet ONZ do spraw Praw Osób Niepełnosprawnych wnioski końcowe dotyczące wstępnego sprawozdania Unii Europejskiej (z września 2015 r.),
- uwzględniając sprawozdanie specjalne Trybunału Obrachunkowego nr 5/2017 z marca 2017 r. zatytułowane „Bezrobocie wśród młodzieży – czy polityka UE wpłynęła na zmianę sytuacji? Ocena gwarancji dla młodzieży i inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych”,
- uwzględniając sprawozdanie Eurofoundu z dnia 25 września 2017 r. zatytułowane „Developments in working life in Europe: EurWORK annual review 2016” [Zmiany w życiu zawodowym w Europie: Roczny przegląd EurWORK za rok 2016], a w szczególności rozdział „Pay inequalities: Evidence, debate and policies” [Nierówności w wynagradzaniu: dowody, debata i polityka],
- uwzględniając sprawozdanie Eurofoundu z dnia 18 lipca 2017 r. dotyczące aktualnej

¹ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0039.

² Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0010.

³ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0338.

⁴ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0033.

⁵ Dz.U. C 366 z 27.10.2017, s. 19.

⁶ Dz.U. C 265 z 11.8.2017, s. 48.

⁷ Dz.U. C 75 z 26.2.2016, s. 130.

⁸ Dz.U. C 65 z 19.2.2016, s. 40.

- sytuacji i zatytułowane „Pay inequalities experienced by posted workers: Challenges to the »equal treatment« principle” [Nierówności w wynagrodzeniu pracowników delegowanych: podważanie zasady równego traktowania], które szczegółowo przedstawia stanowiska rządów i partnerów społecznych w Europie, jeśli chodzi o zasadę równej płacy za taką samą pracę,
- uwzględniając sprawozdanie Eurofoundu z dnia 26 czerwca 2017 r. zatytułowane „Occupational change and wage inequality: European Jobs Monitor 2017” [Zmiana zatrudnienia i nierówności w płacach: Europejski Monitor Zatrudnienia 2017]
  - uwzględniając sprawozdanie Eurofoundu z dnia 19 kwietnia 2017 r. zatytułowane „Social mobility in the EU” [Mobilność społeczna w UE],
  - uwzględniając sprawozdanie Eurofoundu z dnia 13 marca 2017 r. zatytułowane „Income inequalities and employment patterns in Europe before and after the Great Recession” [Nierówności w dochodach i modele zatrudnienia w Europie przed wielką recesją i po niej],
  - uwzględniając sprawozdania Eurofoundu z dnia 24 lutego 2017 r. w sprawie aktualizacji za 2016 r. dotyczącej zaangażowania partnerów społecznych w europejski semestr oraz z dnia 16 lutego 2016 r. w sprawie roli partnerów społecznych w europejskim semestrze w okresie 2011–2014,
  - uwzględniając sprawozdanie ogólne Eurofoundu z dnia 17 listopada 2016 r. zatytułowane „Sixth European Working Conditions Survey” [Szóste europejskie badanie warunków pracy],
  - uwzględniając sprawozdanie Eurofoundu z dnia 12 marca 2015 r. zatytułowane „New forms of employment” [Nowe formy zatrudnienia],
  - uwzględniając sprawozdanie Eurofoundu z dnia 29 października 2013 r. zatytułowane „Women, men and working conditions in Europe” [Kobiety, mężczyźni i warunki pracy w Europie],
  - uwzględniając debatę z przedstawicielami parlamentów państw członkowskich na temat priorytetów europejskiego semestru na 2018 r.,
  - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych oraz opinię przedstawioną przez Komisję Kultury i Edukacji (A8-0052/2018),
- A. mając na uwadze, że wskaźnik zatrudnienia w UE wzrasta i w drugim kwartale 2017 r. osiągnął poziom 72,3 %, czyli 235,4 mln osób zatrudnionych, co stanowi postęp na drodze do osiągnięcia docelowego wskaźnika zatrudnienia określonego w strategii „Europa 2020” w wysokości 75 %; mając na uwadze, że między wieloma państwami członkowskimi nadal utrzymują się bardzo duże różnice, od 65 %, tj. znacznie poniżej średniej unijnej, w Grecji, w Chorwacji, we Włoszech i w Hiszpanii do ponad 75 % w Holandii, Danii, Zjednoczonym Królestwie, Niemczech i Szwecji, i że wciąż pozostaje sporo do zrobienia, aby wyjść z kryzysu, a w szczególności aby osiągnąć

krajowe cele strategii „Europa 2020”; mając na uwadze, że wzrost zatrudnienia jest większy wśród starszych pracowników, osób wysoko wykwalifikowanych i mężczyzn niż wśród ludzi młodych, pracowników o niskich kwalifikacjach i kobiet; mając na uwadze, że w UE zatrudnienie mierzone w kategoriach przepracowanych godzin na jednego pracownika jest nadal o 3 % niższe niż przed kryzysem, a w strefie euro – o 4 % niższe niż przed kryzysem, co wynika ze wzrostu zatrudnienia w niepełnym wymiarze godzin oraz zmniejszenia liczby godzin pracy pracowników zatrudnionych w pełnym wymiarze; mając na uwadze, że obecnie w UE 18,9 mln osób wciąż pozostaje bez pracy, poziom inwestycji są nadal zbyt niski, wzrost płac jest ograniczony, a ubóstwo pracujących ciągle rośnie; mając na uwadze, że zgodnie z art. 3 TUE Unia powinna dążyć do osiągnięcia pełnego zatrudnienia;

- B. mając na uwadze, że 18,9 mln osób w UE nadal pozostaje bez pracy, mimo iż stopa bezrobocia w UE i w strefie euro jest najniższa od dziewięciu lat i wynosi odpowiednio 7,5 % i 8,9 %; mając ponadto na uwadze, że ożywienie to jest wciąż bardzo nierówne w poszczególnych państwach członkowskich, a poziom stopy bezrobocia waha się od około 4 % w Niemczech do prawie 20 % w Hiszpanii i 23,6 % w Grecji; mając na uwadze, że ukryte bezrobocie – dotyczące osób bezrobotnych chętnych do pracy, ale nieposzukujących aktywnie zatrudnienia – w 2016 r. wynosiło 20 %, natomiast udział bezrobocia długoterminowego w UE utrzymuje się na alarmująco wysokim poziomie i przekracza 46,4 % (49,7 % w strefie euro); mając na uwadze, że w niektórych państwach członkowskich bezrobocie pozostaje wysokie ze względu na brak wzrostu gospodarczego i słabości strukturalne; mając na uwadze, że jedną z przyczyn wysokiego bezrobocia są nieodpowiednie reformy rynku pracy; mając na uwadze, że wspieranie osób długotrwale bezrobotnych ma zasadnicze znaczenie, ponieważ w przeciwnym razie ich sytuacja zacznie wpływać na pewność siebie, dobrostan i przyszły rozwój tych osób, narażając je na ubóstwo i wykluczenie społeczne, jednocześnie osłabiając zarówno stabilność systemów zabezpieczenia społecznego, jak i europejski wymiar społeczny;
- C. mając na uwadze, że udział pracy w niepełnym wymiarze godzin od 2008 r. wzrósł o 11 %, a zatrudnienie w pełnym wymiarze zmniejszyło się w tym samym okresie o 2 %, natomiast wymuszona praca w niepełnym wymiarze godzin spadła z 29,3 % w 2013 r. do 27,7 % w 2016 r., lecz w dalszym ciągu stanowi jedną czwartą tego rodzaju umów;
- D. mając na uwadze, że segmentacja rynku pracy na stałe i niestandardowe formy zatrudnienia nadal budzi niepokój, przy czym w niektórych państwach członkowskich umowy na czas określony wynoszą od 10 % do 20 % zatrudnienia, a współczynnik przechodzenia na umowy stałe jest szczególnie niski i tymczasowe formy zatrudnienia stanowią raczej ślepy zaułek niż punkt wyjścia do stałego zatrudnienia; mając na uwadze, że zjawisko to uniemożliwia dużej liczbie pracowników korzystanie z bezpiecznego, stosunkowo dobrze płatnego zatrudnienia oraz pozbawia ich dobrych perspektyw, powodując przy tym różnice w wynagrodzeniu między pracownikami zatrudnionymi na czas nieokreślony i na czas określony;
- E. mając na uwadze, że mimo zaobserwowanej niewielkiej poprawy stopa bezrobocia wśród młodzieży nadal utrzymuje się na niepokojąco wysokim poziomie 16,6 % (18,7 % w strefie euro); mając na uwadze, że według projektu wspólnego sprawozdania

o zatrudnieniu wobec młodych ludzi częściej stosuje się niestandardowe i nietypowe formy zatrudnienia, obejmujące pracę tymczasową, wymuszoną pracę w niepełnym wymiarze godzin i pracę za niższe wynagrodzenie; mając na uwadze, że w 2016 r. liczba młodych ludzi w wieku od 15 do 24 lat, którzy nie kształcili się, nie pracowali ani nie szkolili się (zwanych młodzieżą NEET), nadal wynosiła 6,3 mln osób; mając na uwadze, że państwa członkowskie mogą przeciwdziałać bezrobociu wśród ludzi młodych przez opracowanie i wdrożenie ramowych uregulowań dla rynku pracy, systemów kształcenia i szkolenia oraz aktywnej polityki rynku pracy, opierając się na zakazie dyskryminacji ze względu na wiek w związku z art. 19 TFUE i dyrektywą 2000/78 o równym traktowaniu w zakresie zatrudnienia;

- F. mając na uwadze, że różnice w poziomach stopy bezrobocia między państwami członkowskimi uległy zmniejszeniu, lecz nadal utrzymują się na poziomie wyższym niż przed kryzysem; mając na uwadze, że bezrobocie długotrwałe, które w UE wynosi średnio 46,6 %, a w strefie euro 49,7 % całkowitego bezrobocia, w niektórych państwach członkowskich utrzymuje się na poziomie powyżej 50 %; mając na uwadze, że przy obliczaniu stopy bezrobocia uwzględnia się tylko osoby, które nie mają pracy i aktywnie poszukiwały zatrudnienia w ciągu ostatnich czterech tygodni, natomiast stopa bezrobocia długotrwałego mierzy jedynie odsetek ludności aktywnej zawodowo w wieku od 15 do 74 lat, która jest bezrobotna od co najmniej 12 miesięcy;
- G. mając na uwadze, że różnice w poziomie zatrudnienia ze względu na płeć wciąż się utrzymują i wynoszą obecnie w UE 11,6 %, przy czym wskaźnik zatrudnienia w podziale na płeć wynosi 76,9 % w przypadku mężczyzn i 65,3 % w przypadku kobiet, a różnice są jeszcze większe wśród kobiet urodzonych poza terytorium UE oraz kobiet romskich; mając na uwadze, że zróżnicowanie sytuacji kobiet i mężczyzn zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy jest jeszcze większe i w 2016 r. wyniosło 23 punkty procentowe (p.p.), a w czterech państwach członkowskich przekroczyło nawet 30 p.p., przy czym w przypadku 23,5 % kobiet jest to wymuszone zatrudnienie w niepełnym wymiarze godzin; mając na uwadze, że wskaźnik zatrudnienia kobiet z co najmniej jednym dzieckiem w wieku poniżej sześciu lat jest o 9 p.p. niższy niż wskaźnik zatrudnienia kobiet bezdzietnych, a w 2016 r. 19 % potencjalnej siły roboczej kobiet w UE było nieaktywne w związku z opieką nad dziećmi lub niesamodzielnymi osobami dorosłymi; mając na uwadze, że ze względu na niższe wskaźniki zatrudnienia w ekwiwalentach pełnego czasu pracy kobiety dotknęło znaczne zróżnicowanie wynagrodzeń, które w 2015 r. w UE wyniosło średnio 16,3 %, od 26,9 % w Estonii do 5,5 % we Włoszech i w Luksemburgu;
- H. mając na uwadze, że niektóre państwa członkowskie zmagają się z problemami strukturalnymi na rynku pracy, takimi jak niska aktywność oraz niedopasowanie umiejętności i kwalifikacji; mając na uwadze rosnącą potrzebę wprowadzenia konkretnych środków służących integracji lub ponownej integracji osób nieaktywnych zawodowo w celu zaspokojenia potrzeb rynku pracy;
- I. mając na uwadze, że społeczeństwa w Unii Europejskiej starzeją się (prawie 20 % ludności europejskiej ma ponad 65 lat i szacuje się, że do 2050 r. będzie to 25 %) i rośnie odsetek osób w wieku emerytalnym, co stawia przed państwami członkowskimi dodatkowe wyzwania, gdyż może wymagać od nich dokonania korekt, aby utrzymywać odpowiednio finansowane i sprawnie działające systemy zabezpieczenia społecznego,

opieki zdrowotnej i opieki długoterminowej oraz zaspokajać potrzeby w zakresie świadczenia opieki formalnej i nieformalnej; mając na uwadze, że opiekunowie nieformalni pełnią niezwykle pożyteczną rolę w społeczeństwie; mając na uwadze, że oczekiwana długość życia w chwili urodzenia w UE-28 nieco się skróciła w 2015 r. i została oszacowana średnio na 80,6 lat (0,3 roku krócej niż w 2014 r.), 83,3 lata w przypadku kobiet (0,3 roku krócej niż w 2014 r.) i 77,9 lat w przypadku mężczyzn (0,2 roku krócej niż w 2014 r.); mając na uwadze, że był to pierwszy spadek średniej długości życia w UE-28 od 2002 r., czyli od kiedy dostępne są dane na temat średniej długości życia we wszystkich państwach członkowskich, i że tendencję tę można zaobserwować w większości państw członkowskich; mając na uwadze, że według danych Eurostatu nie można jeszcze stwierdzić, czy skrócenie średniej długości życia między rokiem 2014 a 2015 ma jedynie charakter tymczasowy czy też utrzyma się w kolejnych latach;

- J. mając na uwadze, że wyzwania demograficzne obejmują takie czynniki jak wyludnienie i rozproszenie ludności, które utrudniają rozwój danych regionów i zagrażają spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w UE;
- K. mając na uwadze, że w kilku państwach członkowskich, takich jak Malta, Hiszpania czy Rumunia, wskaźnik wczesnego kończenia nauki wynosi około 20 %, a w Portugalii, w Bułgarii, we Włoszech, na Węgrzech, w Zjednoczonym Królestwie i w Grecji wciąż przewyższa wyznaczony dla UE poziom wynoszący 10 %; mając na uwadze, że wczesne kończenie nauki jest złożonym wyzwaniem na poziomie indywidualnym, krajowym i europejskim; mając na uwadze, że pochodzenie ze środowisk w niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej, środowisk migracyjnych oraz przynależność do grupy o specjalnych potrzebach to najczęstsze czynniki przesądzające o słabych osiągnięciach szkolnych i wcześniejszym kończeniu nauki, zważywszy że średni odsetek osób osiągających słabe wyniki w naukach przyrodniczych i znajdujących się w dolnym kwartylu społeczno-ekonomicznym populacji uczniów w ramach PISA 2015 w UE wynosi około 34 %, tj. 26 p.p. więcej niż w górnym kwartylu społeczno-ekonomicznym;
- L. mając na uwadze, że sektor gospodarki społecznej reprezentuje 2 mln przedsiębiorstw (w przybliżeniu 10 % wszystkich unijnych przedsiębiorstw) i zatrudnia ponad 14 mln osób (około 6,5 % czynnej zawodowo ludności UE); mając na uwadze znaczenie tego sektora w podejmowaniu licznych wyzwań, jakie stoją przed dzisiejszymi społeczeństwami, w szczególności starzenia się ludności;
- M. mając na uwadze, że 80 mln Europejczyków jest niepełnosprawnych; mając na uwadze, że wdrażanie środków służących dostępności dla niepełnosprawnych stale się opóźnia;
- N. mając na uwadze, że mimo zaobserwowanych pewnych postępów w eliminowaniu ubóstwa i wykluczenia społecznego w społeczeństwie nadal występują grupy znajdujące się w niekorzystnej sytuacji i nie do zaakceptowania jest, aby 119 mln Europejczyków było zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, z czego 25 mln stanowią dzieci (ponad jedna czwarta wszystkich dzieci w UE), podczas gdy na poziomie poszczególnych państw członkowskich i Unii jako całości utrzymują się dysproporcje między regionami, przez co UE daleka jest od osiągnięcia celu strategii „Europa 2020”; mając na uwadze, że w dwóch trzecich krajów UE wciąż rosną

nierówności dochodowe; mając na uwadze, że w całej UE najbogatsze 20 % gospodarstw domowych uzyskało dochody o 5,1 raza wyższe niż najuboższe 20 % gospodarstw domowych, a w niektórych krajach Europy Wschodniej i Południowej stosunek ten wyniósł 6,5 i więcej, czyli niemal dwukrotnie więcej niż w niektórych osiągających najlepsze wyniki krajach Europy Środkowej i krajach skandynawskich; mając na uwadze, że wysoki poziom nierówności jest nadal przeszkodą dla równości szans w dostępie do edukacji, szkoleń i ochrony socjalnej, a tym samym ma ujemny wpływ na sprawiedliwość społeczną, spójność społeczną i trwały rozwój gospodarczy;

- O. mając na uwadze, że według publikacji Komisji pt. „Employment and Social Developments in Europe (2017)” w 2015 r. 118,8 mln osób było zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym (wskaźnik AROPE), czyli o 1,7 mln więcej niż w 2008 r., co jest wynikiem dalekim od realizacji celu strategii „Europa 2020” w postaci zmniejszenia wskaźnika AROPE o 20 mln, przy czym między poszczególnymi państwami członkowskimi występują znaczne różnice, od 5 % lub mniej w Czechach i Niemczech do około 20 % w Grecji i Hiszpanii; mając na uwadze, że wskaźnik AROPE dla dzieci (0–17 lat) w 2016 r. wynosił 26,4 % i był wyższy od wskaźnika dla dorosłych (16–64 lat; 24,2 %) oraz przewyższał o niemal 10 p.p. wskaźnik dla osób starszych (65+ lat; 18,3 %); mając na uwadze, że liczba dzieci żyjących w ubóstwie w Europie utrzymuje się na alarmująco wysokim poziomie ponad 25 milionów i że ubóstwo w dzieciństwie może mieć wpływ na całe życie i utrwala dziedziczenie marginalizacji przez kolejne pokolenia; mając na uwadze, że polityka społeczna jest istotna dla osiągnięcia spójności i zbliżenia UE do obywateli;
- P. mając na uwadze, że w Europie wciąż mamy do czynienia z ubóstwem pracujących, którego najwyższy poziom jest w Hiszpanii (13,1 %), Grecji (14 %) i Rumunii (18,6 %), co dowodzi, że samo zatrudnienie nie zawsze wystarcza, by wydobyc ludzi z ubóstwa, i odzwierciedla różne tendencje rynku pracy, między innymi zatrudnienie na część etatu lub zatrudnienie tymczasowe, poziom płac i intensywność pracy w gospodarstwach domowych oraz złe warunki pracy; mając na uwadze, że wzrost płac w UE jest ograniczony i w ciągu ostatnich dwóch lat wynosił mniej niż 1 %, natomiast zróżnicowanie wynagrodzeń pracowników jest w UE raczej duże i sięga od 4,6 EUR za godzinę pracy w Bułgarii do 43,3 EUR za godzinę pracy w Luksemburgu; mając na uwadze, że realny wzrost płac następował wolniej niż średni wzrost wydajności w 18 z 28 państw członkowskich i pozostawał w tyle nawet za spadkiem stopy bezrobocia; mając na uwadze, że kształtowanie płac leży w gestii władz krajowych;
- Q. mając na uwadze, że edukacja ma kluczowe znaczenie dla integracji młodych ludzi na rynku pracy i należy przede wszystkim do obowiązków państw członkowskich, choć przy wsparciu ze strony Komisji; mając na uwadze, że wszyscy powinni mieć dostęp do wysokiej jakości edukacji i szkoleń, zważywszy że wskaźnik zatrudnienia wśród młodych osób (w wieku 20–34 lat) z wyższym wykształceniem w UE wynosi 82,8 %, czyli ponad 10 p.p. więcej niż w przypadku osób z wykształceniem średnim II stopnia; mając na uwadze, że szkolenia zawodowe zaczynają zdobywać zaufanie zarówno młodych Europejczyków, jak i przedsiębiorstw, które doceniają ich umiejętności; mając na uwadze, że szkolenia odbyte w kontekście nieformalnym również dają Europejczykom narzędzia przydatne na rynku pracy;
- R. mając na uwadze, że choć transformacja cyfrowa wymaga od pracowników posiadania

co najmniej podstawowych umiejętności cyfrowych, według szacunków 44 % populacji UE takich umiejętności nie posiada¹;

- S. mając na uwadze, że zgodnie z art. 168 TFUE przy określaniu i realizowaniu wszystkich polityk i działań Unii należy zapewnić wysoki poziom ochrony zdrowia ludzkiego; mając na uwadze, że przyczyni się to do włączenia społecznego, sprawiedliwości społecznej i równości; mając na uwadze, że postęp technologiczny i naukowy, który z zadowoleniem przyjęto w analizie wzrostu gospodarczego na 2018 r., umożliwia znalezienie lepszych, skuteczniejszych i bardziej przystępnych terapii i leków; mając na uwadze, że dzięki tym postępom osoby cierpiące na szczególnie przewlekłe dolegliwości będą w stanie wejść na rynek pracy lub o wiele dłużej na nim pozostawać; mając na uwadze, że cel ten trudno jest obecnie zrealizować przez wysokie koszty leków;
- T. mając na uwadze, że polityka fiskalna w państwach członkowskich odgrywa znaczącą rolę w stabilizowaniu otoczenia makroekonomicznego, a jednocześnie służy innym celom, takim jak stabilność budżetowa czy redystrybucja dochodów;
- U. mając na uwadze, że zapewnienie systemów zabezpieczenia społecznego i zarządzanie nimi podlega kompetencji państw członkowskich, a Unia te działania koordynuje, ale ich nie harmonizuje;
- V. mając na uwadze, że w szeregu państw członkowskich dochody do dyspozycji brutto sektora gospodarstw domowych w przeliczeniu na mieszkańca wciąż nie wróciły do poziomu sprzed kryzysu, a w wielu przypadkach są o 20 do 30 p.p. niższe niż w 2008 r.;
- W. mając na uwadze, że zdolność gospodarki unijnej do wywołania długoterminowego wzrostu jest mniejsza niż w przypadku naszych najważniejszych konkurentów; mając na uwadze, że Komisja oszacowała potencjalny wzrost w UE na około 1,4 % przy wzroście w Stanach Zjednoczonych w wysokości 2 %;
- X. mając na uwadze, że praca nierejestrowana pozbawia osoby pracujące praw, sprzyja dumpingowi socjalnemu i ma poważne konsekwencje dla budżetu, wywołuje negatywne skutki w dziedzinie zatrudnienia, wydajności, jakości pracy i rozwoju umiejętności, jak również ujemnie wpływa na skuteczność i efektywność systemu emerytalnego; mając na uwadze, że należy dołożyć większych starań, aby przekształcić pracę nierejestrowaną w pracę rejestrowaną;
- Y. mając na uwadze, że regiony najbardziej oddalone borykają się z ogromnymi trudnościami wynikającymi z ich specyfiki, która ogranicza ich potencjał wzrostu; mając na uwadze, że stopa bezrobocia w tych regionach wynosi od 11,2 % do 27,1 %, a długotrwałe bezrobocie od 54,5 % do 80,9 %; mając na uwadze, że w regionach tych stopa bezrobocia osób młodych przekracza 40 %;
- Z. mając na uwadze, że według badań Eurofoundu w większości państw członkowskich zaangażowanie partnerów społecznych w opracowywanie krajowych programów reform stopniowo się poprawia, choć wciąż utrzymują się znaczące różnice w wynikach, jeśli chodzi o jakość i efektywność ogólnego zaangażowania krajowych

---

¹ Indeks gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego, Komisja Europejska.

partnerów społecznych w proces europejskiego semestru;

- AA. mając na uwadze, że nieopublikowane jeszcze badanie Eurofoundu na temat zaangażowania partnerów społecznych w europejski semestr ma wskazywać na proces konsolidacji i rosnącą świadomość w związku z wytyczną nr 7 dotyczącą polityki zatrudnienia, a dokładniej poprawy funkcjonowania rynków pracy; mając jednak na uwadze, że partnerzy społeczni podkreślają potrzebę zapewnienia odpowiedniego zaangażowania przez umożliwienie rzeczowych i przeprowadzonych w odpowiednim czasie konsultacji, wymiany pomysłów i informacji zwrotnych oraz nagłośnienie ich opinii;
1. z zadowoleniem przyjmuje roczną analizę wzrostu gospodarczego na 2018 r. wraz z włączonym do niej Europejskim filarem praw socjalnych jako ważny element ogólnej polityki na rzecz wysokiej jakości zatrudnienia, trwałego wzrostu gospodarczego i inwestycji, w dążeniu do wzrostu wydajności i płac, tworzenia nowych miejsc pracy, zmniejszenia nierówności i ubóstwa oraz poprawy ochrony socjalnej i dostępu do usług publicznych, jak również ich jakości; stwierdza, że roczna analiza wzrostu gospodarczego opiera się na strategii inwestycyjnej, reformach strukturalnych i odpowiedzialnych finansach publicznych, którym powinny towarzyszyć polityki i środki realizujące zasady i cele Europejskiego filaru praw socjalnych; podkreśla, że w ramach europejskiego semestru Komisja powinna usprawnić proces koordynacji polityki, aby lepiej monitorować negatywne tendencje mogące zwiększyć nierówności i osłabić postęp społeczny, zapobiegać im oraz je korygować, i w ten sposób powiązać koordynację gospodarczą z wynikami w zakresie zatrudnienia i sytuacji społecznej; apeluje do państw członkowskich o zastosowanie się do priorytetów określonych w analizie i w towarzyszącym jej wspólnym sprawozdaniu o zatrudnieniu, tak aby ich krajowe polityki i strategie wspierały wzrost, zrównoważony rozwój gospodarczy, wysokiej jakości zatrudnienie, spójność społeczną, ochronę socjalną i włączenie społeczne; zwraca uwagę na znaczenie, jakie ma ochrona praw pracowników i zwiększanie ich siły przetargowej;
  2. podkreśla potrzebę przeprowadzenia reform strukturalnych zrównoważonych pod względem społecznym i gospodarczym i ukierunkowanych na uzyskanie „najwyższej oceny w kwestiach społecznych” przez poprawę sytuacji na rynku pracy sprzyjającemu włączeniu społecznemu oraz polityki społecznej odpowiadającej potrzebom pracowników i słabszych grup społecznych, tak aby pobudzić inwestycje, stworzyć miejsca pracy wysokiej jakości, pomagać pracownikom w zdobywaniu niezbędnych umiejętności, promować równość szans na rynku pracy i sprawiedliwe warunki pracy, zwiększyć wydajność pracy, wspierać wzrost wynagrodzeń oraz stabilne i adekwatne systemy zabezpieczenia społecznego, a także podnieść poziom życia wszystkich obywateli; zwraca uwagę na potrzebę wspierania środowiska przyjaznego zarówno biznesowi, jak i pracownikom z myślą o tworzeniu stabilniejszych miejsc pracy przy jednoczesnym zachowaniu równowagi między wymiarem społecznym a gospodarczym i podejmowaniu wspólnych, uzupełniających się decyzji; wzywa państwa członkowskie do stopniowego przenoszenia obciążeń podatkowych z pracy na inne źródła bez jednoczesnego narażania zabezpieczenia społecznego; apeluje do państw członkowskich o podjęcie środków na rzecz podniesienia poziomu życia i zmniejszenia nierówności;

3. apeluje o większy nacisk na zwalczanie ubóstwa i pogłębiających się nierówności oraz wzmocnienie inwestycji społecznych z uwagi na ich korzyści gospodarcze i społeczne; przypomina, że gospodarki o wyższym poziomie inwestycji społecznych są bardziej odporne na wstrząsy; apeluje do państw członkowskich i Komisji, aby w ramach obowiązujących zasad paktu stabilności i wzrostu stworzyły możliwości dla publicznych inwestycji społecznych i, w razie potrzeby, zwiększenia inwestycji w infrastrukturę społeczną i wspieranie osób w najcięższej sytuacji, z myślą o odpowiednim przeciwdziałaniu nierówności, w szczególności dzięki systemom opieki społecznej, które zapewniają należyte i właściwie ukierunkowane wsparcie dochodu; wzywa Komisję do przeprowadzenia, w stosownych przypadkach, bardziej szczegółowej oceny, która określi, jakie rodzaje wydatków mogą bezdyskusyjnie zostać uznane za inwestycję społeczną;
4. uważa, że istotne znaczenie ma wspieranie dialogu międzykulturowego w celu ułatwienia migrantom, uchodźcom i osobom ubiegającym się o azyl wchodzenia na rynek pracy oraz integracji ze społeczeństwem; wyraża zaniepokojenie wciąż niskim udziałem mniejszości etnicznych w rynku pracy; apeluje w związku z tym do państw członkowskich o właściwe wdrażanie dyrektyw 2000/78/WE i 2000/43/WE; przypomina, że osoby nowo przybyłe wnoszą nowe umiejętności i wiedzę i wzywa do doskonalenia i promowania narzędzi zapewniających wielojęzyczne informacje o możliwościach w zakresie edukacji formalnej i nieformalnej, szkoleń i praktyk zawodowych oraz wolontariatu;
5. wzywa Komisję, by poczyniła starania w celu integracji lub utrzymania na rynku pracy osób, które cierpią na określone dolegliwości, np. przewlekły ból; podkreśla potrzebę przejścia na rynek pracy dostosowany do ich sytuacji, bardziej elastyczny i niedyskryminacyjny, tak by osoby te mogły również przyczynić się do rozwoju gospodarczego UE, zmniejszając w ten sposób obciążenie systemów zabezpieczenia społecznego;
6. z zadowoleniem przyjmuje wsparcie Komisji dla inwestycji na rzecz większego zrównoważenia środowiskowego i uznanie jego potencjału dla całej gospodarki; zgadza się, że wspieranie przejścia na zieloną gospodarkę o obiegu zamkniętym ma wysoki potencjał tworzenia miejsc pracy netto;
7. z zadowoleniem przyjmuje międzyinstytucjonalną proklamację Europejskiego filaru praw socjalnych i uważa, że europejski semestr powinien wspierać realizację zawartych w niej 20 najważniejszych zasad dotyczących równych szans, dostępu do rynku pracy, sprawiedliwych warunków pracy i ochrony socjalnej oraz włączenia społecznego, które powinny stanowić punkt odniesienia i zalecenie przy wdrażaniu cyklu koordynacji polityki w ramach europejskiego semestru, by Europa mogła naprawdę uzyskać „najwyższą ocenę w kwestiach społecznych” oraz by zapewnić wzrost gospodarczy i przewidywalną, zrównoważoną sytuację finansową podporządkowaną celom polityki gospodarczej i polityki zatrudnienia, a tym samym przyczynić się do osiągnięcia głównych, priorytetowych celów strategii „Europa 2020”; podkreśla, że proces koordynacji europejskiego semestru jest instrumentem kluczowym z punktu widzenia konsolidacji europejskiego wymiaru społecznego, który stał się podstawą filaru praw socjalnych; zaznacza, że Europejski filar praw socjalnych stanowi pierwszy krok do

wypracowania wspólnego podejścia do ochrony i rozwoju praw socjalnych w całej UE, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w działaniach prowadzonych przez państwa członkowskie; wzywa w związku z tym Komisję do przedstawienia konkretnych propozycji mających na celu umocnienie praw socjalnych przy użyciu konkretnych, specjalnych narzędzi (prawodawstwo, mechanizmy kształtowania polityki i instrumenty finansowe) i do realizacji konkretnych wyników; zwraca uwagę na nadrzędny charakter praw podstawowych;

8. dostrzega wysiłki podejmowane w celu wzmocnienia społecznego wymiaru europejskiego semestru; apeluje o dalsze działania na rzecz zrównoważenia priorytetów socjalnych i gospodarczych oraz o wyższą jakość monitorowania i rekomendacji wydawanych w obszarze społecznym;
9. z zadowoleniem przyjmuje nową tablicę wyników, która zawiera 14 podstawowych wskaźników umożliwiających analizę wyników państw członkowskich w zakresie zatrudnienia i sytuacji społecznej według trzech głównych wymiarów określonych w kontekście filaru praw socjalnych;
10. podkreśla, że średnio w UE odnotowano poprawę w przypadku 11 z 14 podstawowych wskaźników w ciągu ostatniego roku, za który dostępne są dane, co potwierdza stałą poprawę sytuacji na rynku pracy i sytuacji społecznej, towarzyszącą ożywieniu gospodarczemu; zauważa jednak, że – jak stwierdziła Komisja – osiągnięcie pozytywnej konwergencji społecznej wymaga działań zgodnych z wymiarami określonymi w filarze socjalnym oraz że analiza podstawowych wskaźników wskazuje na co najmniej jedną „sytuację krytyczną” w 17 z 28 państw członkowskich;
11. przyznaje, że mimo poprawy sytuacji w gospodarce i zatrudnieniu, odnotowanej w ostatnich latach w całej UE, wypracowane zyski nie zawsze były równo rozłożone, gdyż liczba osób dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym jest nadal zbyt wysoka; jest zaniepokojony pogłębiającą się nierównością w UE i jej państwach członkowskich oraz rosnącą liczbą osób pracujących zagrożonych ubóstwem, do których zaliczają się nie tylko osoby pracujące w niepełnym wymiarze czasu, ale także osoby zatrudnione w pełnym wymiarze; wzywa Komisję i państwa członkowskie, by nie ustawały w wysiłkach na rzecz poprawy sytuacji tych osób, a także by bardziej doceniły pracę i wiedzę organizacji pozarządowych, organizacji walczących z ubóstwem oraz samych osób dotkniętych ubóstwem, przez wspieranie ich udziału w wymianie dobrych praktyk; zwraca uwagę, że wysoki poziom nierówności zmniejsza produkcję gospodarczą i potencjał trwałego wzrostu; podkreśla, że integracja osób długotrwale bezrobotnych za pomocą indywidualnie dopasowanych środków ma kluczowe znaczenie w zwalczaniu ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz przyczynia się do stabilności krajowych systemów zabezpieczenia społecznego; wzywa do ustanowienia i rozwoju partnerstw między wszystkimi zainteresowanymi stronami w celu zapewnienia narzędzi niezbędnych, by lepiej reagować na potrzeby rynku pracy, proponować skuteczne rozwiązania i zapobiegać długotrwałemu bezrobociu; podkreśla konieczność stosowania skutecznej polityki rynku pracy w celu zmniejszenia długotrwałego bezrobocia; uważa, że państwa członkowskie powinny w większym stopniu pomagać osobom bezrobotnym, zapewniając przystępne, łatwo dostępne i wysokiej jakości usługi w zakresie wspierania w poszukiwaniu pracy, szkoleń i przekwalifikowywania się, a jednocześnie chronić osoby niezdolne do udziału w rynku;

12. wzywa Komisję, by przy układaniu zaleceń dotyczących polityki w kontekście europejskiego semestru wzięła pod uwagę cele rozwoju społecznego;
13. ponownie wyraża zaniepokojenie odnotowaną w różnych państwach członkowskich zmiennością stopy zatrudnienia i bezrobocia, a w szczególności zwraca uwagę na niepokojąco wysoki wskaźnik niepełnego zatrudnienia i ukrytego bezrobocia; jest w szczególności zaniepokojony wysokim poziomem bezrobocia młodzieży, które w UE wynosi ponad 11 % z wyjątkiem kilku państw członkowskich – Austrii, Republiki Czeskiej, Niemiec, Węgier, Malty i Niemiec; uważa, że szczególnie niepokojącym zjawiskiem jest to, że w niektórych krajach nadal utrzymuje się duża liczba młodzieży NEET oraz osób wcześniej kończących naukę; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje zwiększenie środków finansowych przeznaczonych na Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych o 2,4 mld EUR na lata 2017–2020; podkreśla, że w razie potrzeby należy rozważyć przyznanie na tę inicjatywę dodatkowych środków na szczeblu UE oraz że państwa członkowskie powinny zadbać o to, aby gwarancja dla młodzieży była w pełni otwarta dla wszystkich grup, w tym dla osób wymagających szczególnego traktowania; przypomina sprawozdanie specjalne nr 5 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego pt.: „Bezrobocie wśród młodzieży – czy polityka UE wpłynęła na zmianę sytuacji?”
14. podziela opinię Komisji, że „systemy ochrony socjalnej powinny zapewnić prawo do świadczenia dochodu minimalnego”; wzywa państwa członkowskie do ustanowienia adekwatnego dochodu minimalnego powyżej granicy ubóstwa zgodnie z przepisami i praktykami krajowymi oraz przy udziale partnerów społecznych, a także do zagwarantowania, że będzie on dostępny dla wszystkich ludzi, a ukierunkowany na osoby najbardziej potrzebujące; uważa, że systemom dochodu minimalnego, aby stały się skutecznym narzędziem w walce z ubóstwem, powinien towarzyszyć dostęp do wysokiej jakości i przystępnych cenowo dóbr i usług publicznych, a także środków mających na celu promowanie równych szans oraz ułatwianie integracji na rynku pracy lub powrotu na rynek pracy osobom w trudnej sytuacji, o ile mogą one pracować;
15. wzywa Komisję do stworzenia europejskiego numeru ubezpieczenia społecznego, aby ułatwić wymianę informacji i zapewnić wszystkim dostęp do informacji o ich aktualnych i dawnych uprawnieniach oraz by zapobiegać nadużyciom;
16. przypomina Komisji, że ochrona socjalna to podstawa tworzenia sprawiedliwych warunków zatrudnienia oraz że po zasięgnięciu opinii partnerów społecznych należy opracować konkretne propozycje, dzięki którym wszystkie osoby, niezależnie od formy zatrudnienia, będą mogły nabywać uprawnienia do ochrony socjalnej, w tym również do odpowiednich świadczeń emerytalnych;
17. uważa, że rozwój europejskiego programu reasekuracji społecznych ubezpieczeń od bezrobocia, zaprojektowanego jako uzupełnienie krajowych systemów zabezpieczenia społecznego, poprawiłby nie tylko zdolność reagowania na kryzysy gospodarcze o asymetrycznych rezultatach, ale byłby także sposobem na wzmocnienie społecznego wymiaru UE;
18. wzywa Komisję, by w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS) i europejskiego semestru zwiększyła wysiłki na rzecz wspierania szeroko zakrojonej polityki publicznej

w państwach członkowskich, koncentrując się na ułatwieniu przechodzenia z etapu edukacji na rynek pracy lub wychodzenia z (długotrwałego) bezrobocia, a zwłaszcza wzywa do pełnego wdrożenia działań na szczeblu krajowym przedstawionych w zaleceniu Rady w sprawie integracji osób długotrwale bezrobotnych na rynku pracy¹; wzywa państwa członkowskie i Komisję, by zachęcały do uczenia się przez całe życie, szczególnie starszych pracowników, co ma im pomóc dostosować kompetencje i zwiększyć ich szanse na zatrudnienie;

19. jest zaniepokojony utrzymującym się wysokim poziomem ubóstwa w Europie, prawie dekadę po nadejściu kryzysu, i międzypokoleniowym podziałem, który jest tego konsekwencją, w tym w państwach członkowskich, gdzie mniej osób jest zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym; jest szczególnie zaniepokojony rosnącym w niektórych państwach członkowskich wskaźnikiem ubóstwa dzieci i ubóstwa pracujących, mimo odczuwalnego w ostatnich latach ożywienia makroekonomicznego; zauważa, że w ponad jednej trzeciej państw członkowskich sytuacja, jeśli chodzi o odsetek dzieci w placówkach wczesnej edukacji i opieki, jest dramatyczna; wzywa Komisję do wsparcia państw członkowskich w opracowywaniu i wdrażaniu reform strukturalnych oraz do oceny skutków społecznych i pod względem dystrybucji;
20. wzywa Komisję i państwa członkowskie do przyjęcia wszelkich niezbędnych środków mających na celu radykalne ograniczenie ubóstwa w Europie, zwłaszcza wśród dzieci, a w szczególności do przedstawienia konkretnych propozycji umieszczających dzieci w centrum obecnej polityki łagodzenia ubóstwa, zgodnie z zaleceniem Komisji „Inwestowanie w dzieci” i z należytym uwzględnieniem działań przygotowawczych ustanowionych w budżecie UE na lata 2017 i 2018, a także przedmiotowych rezolucji Parlamentu, dopilnowując przyjęcia środków gwarantujących dzieciom zagrożonym ubóstwem bezpłatny dostęp do opieki zdrowotnej, edukacji i opieki nad dziećmi, godziwe warunki mieszkaniowe i odpowiednie wyżywienie; podkreśla, że konieczne jest, aby państwa członkowskie przyjęły krajowe plany zmniejszenia ubóstwa dzieci, ze szczególnym naciskiem na ograniczony wpływ transferów socjalnych na redukcję ryzyka ubóstwa;
21. z zadowoleniem odnosi się do tego, że w rocznej analizie wzrostu gospodarczego na 2018 r. został położony nacisk na odpowiednie budownictwo socjalne i inne rodzaje pomocy mieszkaniowej, które należą do podstawowych świadczeń, w tym na ochronę osób w trudnej sytuacji przed nieuzasadnioną przymusową eksmisją i egzekucją z nieruchomości, a także na przeciwdziałanie bezdomności; apeluje o zwiększone monitorowanie w ramach semestru bezdomności i wykluczenia mieszkaniowego i o wydawanie odpowiednich zaleceń;
22. z zadowoleniem przyjmuje przedstawiony przez Komisję wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie przejrzystych i przewidywalnych warunków pracy w Unii Europejskiej zastępującej obecną dyrektywę w sprawie pisemnego oświadczenia;
23. podkreśla, że stopa bezrobocia wśród osób młodych i nisko wykwalifikowanych jest wyższa niż wśród dorosłych wysoko wykwalifikowanych pracowników; wzywa Komisję i państwa członkowskie do przyspieszenia wdrażania Nowego europejskiego programu na rzecz umiejętności, którego celem jest wspieranie podnoszenia

---

¹ Dz.U. C 67 z 20.2.2016, s. 1.

kwalifikacji dla osób o specyficznych brakach jeśli chodzi o umiejętności, aby pomóc im w powrocie na rynek pracy;

24. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zwiększenia wysiłków na rzecz inwestowania w przystępne cenowo, dostępne i wysokiej jakości kształcenie i szkolenia, innowacje wspierające wzrost wydajności pracy, w aktywne polityki w zakresie rynku pracy, włączenie społeczne i integrację na rynku pracy oraz w wydajniejsze i dostosowane do potrzeb publiczne i prywatne służby zatrudnienia – przy uwzględnieniu różnic między regionami i państwami pod względem warunków geograficznych, sytuacji demograficznej i dochodów – aby zagwarantować, że nabywane umiejętności będą dostosowane do popytu na rynku pracy, by dać ludziom poczucie sprawczości i zapewnić ich integrację na rynku pracy oraz by zmniejszyć liczbę osób wcześniej kończących naukę; w tym kontekście zwraca uwagę na rosnące zapotrzebowanie na umiejętności cyfrowe i inne umiejętności przekrojowe, a także podkreśla, że ich rozwój jest pilny i szczególnie konieczny oraz powinien objąć wszystkie grupy społeczne, ze zwróceniem szczególnej uwagi na pracowników o niskich kwalifikacjach i osoby młode; przypomina o znaczeniu inicjatyw służących wspieraniu długoterminowej mobilności studentów i młodych absolwentów szkół i placówek szkolenia zawodowego, pozwalających wykształcić wykwalifikowaną i mobilną siłę roboczą w perspektywnych sektorach;
25. jest zdania, że wzajemne uznawanie kwalifikacji pomoże rozwiązać problem, jakim jest, z jednej strony, niedobór wykwalifikowanej kadry na europejskim rynku pracy, a z drugiej strony liczba osób poszukujących pracy, szczególnie młodych; przypomina o znaczeniu umiejętności i kompetencji nabywanych w pozaformalnych i nieformalnych kontekstach uczenia się dla zwiększenia szans na zatrudnienie osób młodych oraz osób, które były poza rynkiem pracy z uwagi na obowiązki opiekuńcze; podkreśla w związku z tym znaczenie stworzenia systemu uznawania pozaformalnych i nieformalnych form wiedzy i doświadczenia, zwłaszcza tych nabytych dzięki wolontariatowi; z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja uwzględniła w rocznej analizie wzrostu gospodarczego rolę, jaką odgrywa uznawanie tych umiejętności w kontekście Programu na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia w Europie; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zmodernizowania szkolenia zawodowego i położenia większego nacisku na uczenie się oparte na pracy, w tym na wysokiej jakości praktyki zawodowe;
26. wzywa państwa członkowskie, aby wspierały programy praktyk zawodowych i w pełni wykorzystywały fundusze przeznaczone dla stażystów w ramach programu Erasmus+ w celu zapewnienia jakości i atrakcyjności tego rodzaju szkoleń; zwraca uwagę Komisji na konieczność maksymalnego wykorzystania tego programu przez osoby młode z regionów najbardziej oddalonych, o czym jest mowa w komunikacie Komisji pt. „Silniejsze i odnowione partnerstwo strategiczne z regionami najbardziej oddalonymi UE”;
27. zachęca państwa członkowskie, aby włożyły więcej wysiłku we wdrażanie zaleceń dla poszczególnych krajów dotyczących edukacji i młodzieży oraz by wspierały wymianę najlepszych praktyk;
28. wzywa Komisję i państwa członkowskie do dalszego podejmowania inicjatyw

mających na celu zwiększanie dostępu do lepszej edukacji, umiejętności i zatrudnienia oraz do poświęcenia większej uwagi zielonej gospodarce i gospodarce o obiegu zamkniętym we wszystkich działaniach dotyczących umiejętności;

29. jest zdania, że odporny na wyzwania przyszłości program na rzecz umiejętności powinien obejmować przyswajanie wiedzy na temat zrównoważonego rozwoju oraz stanowić element szerszej refleksji na temat umiejętności zawodowych w kontekście rosnącej cyfryzacji i robotyzacji europejskich społeczeństw, z naciskiem nie tylko na rozwój gospodarczy, ale także na rozwój osobisty, poprawę stanu zdrowia i samopoczucia;
30. z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji z dnia 14 listopada 2017 r. pt. „Wzmocnienie tożsamości europejskiej dzięki edukacji i kulturze”, który zakłada ambitne cele w dziedzinie edukacji, zwłaszcza utworzenie europejskiego obszaru edukacji i poprawę jakości nauczania języków w Europie;
31. przypomina, że sektor kreatywny to jeden z najbardziej przedsiębiorczych gałęzi przemysłu oraz że kreatywne uczenie się rozwija umiejętności przekrojowe, takie jak myślenie twórcze, rozwiązywanie problemów, praca zespołowa i zaradność; apeluje o włączenie sztuki i kreatywnego uczenia się do programu nauczania w zakresie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM), z uwagi na ścisłe powiązania między kreatywnością i innowacją; przypomina ponadto o potencjale sektora kultury i sektora kreatywnego w zakresie ochrony i promowania europejskiej różnorodności kulturowej i językowej oraz jego wkładzie we wzrost gospodarczy, innowacje i zatrudnienie, zwłaszcza zatrudnienie młodzieży; podkreśla, że dalsze wspieranie sektora kultury i sektora kreatywnego i inwestowanie w nie może wnieść znaczny wkład w inwestycje, wzrost, innowacje i zatrudnienie; wzywa w związku z tym Komisję do uwzględnienia możliwości oferowanych przez cały sektor kultury i sektor kreatywny, w tym organizacje pozarządowe i małe stowarzyszenia, na przykład w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych;
32. przypomina o konieczności zachęcania dziewcząt i młodych kobiet do wybierania studiów w dziedzinie ICT i wzywa państwa członkowskie do zachęcania dziewcząt i młodych kobiet do uczenia się przedmiotów STEM, nie zapominając o sztuce i naukach humanistycznych, oraz do zwiększenia liczby kobiet w obszarze STEM;
33. apeluje do państw członkowskich i Komisji o przedsięwzięcie wszelkich niezbędnych środków, zgodnie z zasadą pomocniczości, w celu poprawy jakości usług i przepisów, które są istotne dla właściwej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym i dla równouprawnienia płci; wzywa do rozwoju dostępnych, wysokiej jakości i przystępnych cenowo usług w zakresie opieki nad dzieckiem i wczesnej edukacji oraz opieki nad innymi osobami niesamodzielnymi, a także do zapewnienia korzystnych rozwiązań dla rodziców i opiekunów umożliwiających im dogodne warunki korzystania z urlopu ze względów rodzinnych i elastycznej organizacji czasu pracy dzięki pełnemu wykorzystaniu potencjału nowych technologii, a także do zagwarantowania w razie potrzeby ochrony socjalnej i odpowiednich szkoleń; zaznacza jednak, że istnieje potrzeba zmniejszenia spoczywającego na członkach rodziny ciężaru obowiązkowej opieki i zwraca się o utworzenie podlegającej regulacji kategorii pracowników domowych i opiekunów, która ułatwi zachowanie równowagi między życiem

zawodowym a prywatnym, a jednocześnie przyczyni się do powstawania nowych miejsc pracy; w związku z tym kładzie nacisk na potencjał partnerstw publiczno–prywatnych i na ważną rolę podmiotów świadczących usługi socjalne i przedsiębiorstw społecznych; zdecydowanie podkreśla potrzebę monitorowania postępów w dziedzinie społecznej i równości płci w celu uwzględnienia perspektywy płci i zastanowienia się nad długofalowym wpływem reform;

34. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by wzorując się na celach z Barcelony wyznaczyły cele w zakresie opieki nad osobami starszymi, osobami niepełnosprawnymi i innymi osobami pozostającymi na utrzymaniu, przy czym celom tym towarzyszyć będą narzędzia monitorowania gwarantujące ich osiągnięcie; wzywa Komisję i państwa członkowskie do opracowania standardów jakościowych dla wszystkich usług opiekuńczych, w tym dotyczących ich obecności, dostępności i przystępności cenowej; wzywa państwa członkowskie i Komisję do uwzględnienia konkluzji Rady ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów (EPSCO) w sprawie intensyfikacji wsparcia i opieki w warunkach środowiskowych dla samodzielnego funkcjonowania oraz do opracowania jasnej strategii i dokonania znacznych inwestycji w nowoczesne i wysokiej jakości usługi świadczone na poziomie lokalnym, a także większego wsparcia opiekunów, zwłaszcza będących członkami rodziny;
35. wzywa Komisję i państwa członkowskie do poprawy jakości pracy, zarówno pod względem warunków pracy, bezpieczeństwa i higieny pracy, jak i pod względem wynagrodzenia zapewniającego godne warunki życia i planowania rodziny; podkreśla znaczenie skutecznego przeciwdziałania pracy nierejestrowanej dzięki udziałowi partnerów społecznych i nakładaniu odpowiednich kar; wzywa państwa członkowskie do podwojenia wysiłków w celu przekształcenia pracy nierejestrowanej w pracę rejestrowaną dzięki wzmocnieniu mechanizmów inspekcji pracy oraz wprowadzeniu środków umożliwiających osobom pracującym przejście z gospodarki nieformalnej do gospodarki formalnej; przypomina państwom członkowskim o istnieniu platformy ds. pracy nierejestrowanej, w której powinny aktywnie uczestniczyć, wymieniając najlepsze praktyki w celu rozwiązania problemu pracy nierejestrowanej, firm-przykrywek i fikcyjnego samozatrudnienia, ponieważ zjawiska te szkodzą zarówno jakości pracy, jak i dostępowi osób pracujących do systemów ochrony socjalnej, a także krajowym finansom publicznym, co prowadzi do nieuczciwej konkurencji między europejskimi przedsiębiorstwami; z zadowoleniem przyjmuje nowe inicjatywy Komisji, takie jak rozpoczęcie konsultacji publicznych w sprawie Europejskiego Urzędu ds. Pracy, a także europejski numer ubezpieczenia społecznego; wzywa zatem państwa członkowskie do zapewnienia inspektoratom pracy i innym odnośnym organom publicznym odpowiednich zasobów w celu rozwiązania problemu pracy nierejestrowanej, do zaprojektowania środków dających osobom zatrudnionym w szarej strefie możliwość przejścia do gospodarki formalnej oraz do zacieśnienia współpracy transgranicznej między służbami inspekcyjnymi i usprawnienia elektronicznej wymiany informacji i danych w celu zwiększenia skuteczności kontroli, których zadaniem jest zwalczanie nadużyć socjalnych i pracy nierejestrowanej oraz zapobieganie im i zmniejszanie obciążenia administracyjnego;
36. wzywa państwa członkowskie, by zagwarantowały, że aktywna polityka rynku pracy będzie skuteczna i wydajna oraz zaprojektowana w taki sposób, aby wspierać

mobilność między branżami i przekwalifikowywanie się pracowników, co będzie coraz istotniejsze w czasie przystosowywania się rynku pracy do cyfrowej transformacji gospodarki;

37. podkreśla potencjał MŚP i przedsiębiorstw społecznych, jeśli chodzi o tworzenie miejsc pracy, oraz znaczenie tych przedsiębiorstw dla całej gospodarki; uważa, że niezwykle istotne jest przeprowadzenie analizy wysokiego wskaźnika niepowodzeń wśród start-upów, aby wyciągnąć wnioski na przyszłość, oraz wspieranie przedsiębiorczości, w tym poprzez rozwój i wspieranie modeli gospodarki społecznej i gospodarki o obiegu zamkniętym; ponadto uważa, że bardzo ważna jest poprawa otoczenia biznesu dzięki zniesieniu obciążeń administracyjnych i dostosowaniu wymogów, lepszemu dostępowi do środków finansowych i rozwojowi modeli podatkowych i uproszczonych procedur wypełniania obowiązków podatkowych sprzyjających MŚP, przedsiębiorcom, osobom prowadzącym działalność na własny rachunek, mikropodmiotom, przedsiębiorstwom typu start-up i przedsiębiorstwom społecznym, a także zapobieganie uchylaniu się od opodatkowania oraz brakowi wiarygodnych informacji w celu określenia podstaw opodatkowania i rzeczywistych właścicieli; wzywa państwa członkowskie, by opracowały strategie polityczne, które będą sprzyjać odpowiedzialnej i skutecznej przedsiębiorczości wśród osób młodych od najmłodszych lat, stwarzając im możliwość odbycia staży i wizyt w przedsiębiorstwach oraz przekazując odpowiednią wiedzę pozwalającą im uniknąć niepowodzeń; w tym kontekście wzywa Komisję Europejską do kontynuowania programu „Erasmus dla młodych przedsiębiorców”; wzywa państwa członkowskie do wspierania stowarzyszeń i inicjatyw, które pomagają młodym przedsiębiorcom rozwijać innowacyjne projekty;
38. podkreśla, że przedsiębiorczość społeczna zyskuje na popularności i może ożywić gospodarkę, a przy tym zmniejszyć ubóstwo, wykluczenie społeczne i inne problemy społeczne; uważa zatem, że kształcenie w dziedzinie przedsiębiorczości powinno uwzględniać wymiar społeczny oraz obejmować tematy takie jak sprawiedliwy handel, przedsiębiorstwa społeczne i alternatywne modele biznesowe, w tym spółdzielnie, aby dążyć do stworzenia gospodarki bardziej społecznej, solidarnej i trwałej;
39. przypomina, że przedsiębiorstwa gospodarki społecznej odegrały kluczową rolę w ograniczaniu skutków kryzysu; podkreśla ponadto konieczność szerszego wsparcia tych przedsiębiorstw, zwłaszcza jeśli chodzi o dostęp do różnych form finansowania, w tym do funduszy europejskich, a także ograniczenia obciążeń administracyjnych; nalega na konieczność zapewnienia im ram prawnych, dzięki którym ich działalność będzie uznawana w UE i które pozwolą im uniknąć nieuczciwej konkurencji; ubolewa, że ocena ich działalności nie znalazła odzwierciedlenia w rocznej analizie wzrostu gospodarczego, o co apelował Parlament;
40. zauważa, że kobiety są nadal niedostatecznie reprezentowane na rynku pracy; w tym kontekście uważa, że elastyczne umowy o pracę, w tym dobrowolne umowy dotyczące zatrudnienia na czas określony lub w niepełnym wymiarze czasu pracy, mogą odegrać istotną rolę w procesie zwiększania aktywności zawodowej grup społecznych, w tym kobiet, które w przeciwnym wypadku mogłyby doświadczyć wykluczenia z rynku pracy;
41. apeluje do Komisji i państw członkowskich, by w ramach sprawiedliwej transformacji

inwestowały w badania i wspierały rozwój nowych technologii produkcyjnych i usług; zwraca uwagę na ich potencjał w zakresie zwiększania produktywności i stabilności, tworzenia nowych wysokiej jakości miejsc pracy i pobudzania długoterminowego rozwoju;

42. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania inwestycji w sektorze badań i rozwoju zgodnie ze strategią „Europa 2020”; zaznacza, że inwestycje w tym sektorze przyczyniają się do wzrostu konkurencyjności i produktywności w gospodarce, a dzięki temu sprzyjają tworzeniu stabilnych miejsc pracy i wzrostowi wynagrodzeń;
43. podkreśla, że aby wspierać harmonijny rozwój w całej UE ogromne znaczenie ma zagwarantowanie dostępu do sieci szerokopasmowych we wszystkich regionach, w tym na obszarach wiejskich oraz w regionach cierpiących na skutek poważnych i trwałych niekorzystnych warunków przyrodniczych lub demograficznych;
44. uważa, że niż demograficzny, który w różnym stopniu dotyka regiony UE, stanowi jedną z najpoważniejszych przeszkód utrudniających rozwój UE oraz że wymaga to zróżnicowanego podejścia i zróżnicowanych środków; apeluje do Komisji i państw członkowskich o wprowadzenie środków przygotowanych z myślą o stawieniu czoła temu wyzwaniu; podkreśla, że niż demograficzny wymaga holistycznego podejścia, które powinno obejmować dostosowanie niezbędnej infrastruktury, wysokiej jakości i godziwie wynagradzane zatrudnienie, lepsze usługi publiczne, a także dobrowolną elastyczną organizację czasu pracy oraz że powinno to iść w parze z odpowiednim bezpieczeństwem zatrudnienia i dostępnością ochrony socjalnej;
45. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Komisja uwzględniła w Europejskim programie statystycznym potrzebę przedstawienia danych statystycznych dotyczących problemów demograficznych, takich jak wyludnienie czy rozproszenie ludności; uważa, że dane te przedstawiają wiarygodny obraz problemów, przed jakimi stoją te regiony, a tym samym pozwalają na znalezienie lepszych rozwiązań; zwraca się do Komisji o uwzględnienie tych danych statystycznych przy opracowywaniu przyszłych wieloletnich ram finansowych (WRF);
46. przypomina, że wydłużenie średniego trwania życia wymaga dostosowania systemów emerytalnych w celu zapewnienia zrównoważonego charakteru tych systemów oraz dobrej jakości życia osób starszych; podkreśla, że można to osiągnąć dzięki zmniejszeniu wskaźnika zależności ekonomicznej, w tym dzięki zapewnieniu odpowiednich warunków pracy, aby dać szansę tym, którzy chcą pracować dłużej, i dzięki ocenie – na szczeblu państwa członkowskiego oraz we współpracy z partnerami społecznymi – potrzeby zrównoważonego skorelowania ustawowego i rzeczywistego wieku emerytalnego ze wzrostem średniej długości życia, a także liczbą lat płacenia składek, oraz dzięki zapobieganiu wcześniejszemu opuszczaniu rynku pracy i integracji ludzi młodych, uchodźców i migrantów na rynku pracy; wzywa Komisję, by wspierała państwa członkowskie w umacnianiu państwowych i zakładowych systemów emerytalnych oraz w tworzeniu systemów zaliczania okresów sprawowania opieki, aby zrekompensować utratę składek przez kobiety i mężczyzn wynikającą z opieki nad dziećmi lub długotrwałych obowiązków opiekuńczych, jako narzędzia walki ze zróżnicowaniem emerytur ze względu na płeć, zapewniania odpowiedniego dochodu emerytalnego powyżej progu ubóstwa oraz godnego i niezależnego życia;

47. apeluje do Komisji i państw członkowskich o prowadzenie polityki ukierunkowanej na aktywne starzenie się, włączenie społeczne osób starszych i solidarność międzypokoleniową; przypomina, że racjonalniejsze pod względem kosztów systemy opieki zdrowotnej i opieki długotrwałej, które gwarantują terminowy dostęp do przystępnej cenowo opieki profilaktycznej i leczniczej dobrej jakości, mają również zasadnicze znaczenie dla wydajności;
48. jest zdania, że polityka spójności, jako główna unijna polityka inwestycji publicznych, wykazała swoją skuteczność w zmniejszaniu nierówności, zwiększaniu włączenia i zmniejszaniu ubóstwa i z tego względu w przyszłych WRF powinno się na nią przeznaczyć więcej środków; uważa, że EFS nadal powinien pozostać głównym unijnym instrumentem na rzecz integracji i reintegracji pracowników na rynku pracy, a także na rzecz wspierania działań służących włączeniu społecznemu, walce z ubóstwem i nierównościami, a także wdrażania europejskiego filaru praw socjalnych; wzywa Komisję do zwiększenia środków EFS w celu wspierania wdrożenia w następnych WRF europejskiego filaru praw socjalnych;
49. podkreśla, że EFIS musi wspierać wzrost i zatrudnienie w obrębie projektów inwestycyjnych wysokiego ryzyka, a także zwalczać problem bezrobocia młodzieży i bezrobocia długotrwałego; wyraża jednak zaniepokojenie z powodu ogromnych dysproporcji w wykorzystaniu Funduszu pomiędzy UE-15 i UE-13; ponadto zwraca uwagę na rolę programu na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych w promowaniu wysokiego poziomu wysokiej jakości i trwałego zatrudnienia, w gwarantowaniu odpowiedniej i godziwej ochrony socjalnej i w zwalczaniu wykluczenia społecznego i ubóstwa;
50. wzywa państwa członkowskie, by dokonały oceny możliwości zmniejszenia podatków od artykułów pierwszej potrzeby, zwłaszcza żywności, co byłoby działaniem o podstawowym znaczeniu z punktu widzenia sprawiedliwości społecznej;
51. apeluje do Komisji i państw członkowskich o zwiększenie starań ukierunkowanych na powszechniejszą integrację na rynku pracy osób niepełnosprawnych dzięki usuwaniu barier legislacyjnych, zwalczaniu dyskryminacji i dostosowaniu miejsc pracy, a także tworzeniu zachęt do zatrudniania tych osób; przypomina, że środowisko pracy dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych, ich integracja na wszystkich poziomach kształcenia i szkolenia oraz ukierunkowane wsparcie finansowe to kluczowe środki, które pomogą tym osobom w pełni uczestniczyć w rynku pracy i w społeczeństwie jako całości; wzywa Komisję do uwzględnienia w tablicy wyników zawierającej wskaźniki społeczne wskaźników dotyczących włączenia społecznego i na rynku pracy osób niepełnosprawnych;
52. z zadowoleniem przyjmuje uwzględnianie w nowych wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich praw osób niepełnosprawnych załączonych do rocznej analizy wzrostu gospodarczego na 2018 r.; domaga się jednak, aby przepisy zawierały konkretne środki służące osiągnięciu założonych celów, zgodnie ze zobowiązaniami UE i państw członkowskich w ramach Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych;
53. zachęca państwa członkowskie do wdrożenia niezbędnych środków na rzecz włączenia społecznego uchodźców, a także osób należących do mniejszości etnicznych lub

pochodzących ze środowisk imigranckich;

54. podkreśla fakt, że niedostosowanie popytu na pracę do jej podaży stanowi problem, przed którym stoją pracodawcy we wszystkich regionach UE, w tym najbardziej rozwiniętych, oraz że problem ten nie zostanie rozwiązany dzięki oferowaniu niepewnego lub niestabilnego zatrudnienia; wzywa Komisję i państwa członkowskie do promowania środków na rzecz ułatwienia mobilności pracowników między zawodami, sektorami i lokalizacjami, aby zaspokoić popyt na siłę roboczą zarówno w regionach lepiej, jak i słabiej rozwiniętych, a jednocześnie zapewnić stabilność i godziwe warunki pracy, a także stworzyć możliwości kariery zawodowej i awansów; przyznaje, że wewnątrzunijna mobilność pracowników pomiędzy państwami członkowskimi przyczynia się do zaspokojenia popytu i podaży; wzywa także Komisję i państwa członkowskie do zwrócenia szczególnej uwagi na wyjątkową sytuację pracowników transgranicznych i pracowników zatrudnionych w regionach peryferyjnych i najbardziej oddalonych;
55. ubolewa, że mimo wielokrotnych próśb Parlamentu regiony najbardziej oddalone nadal nie są uwzględniane w aktualnej rocznej analizie wzrostu gospodarczego; wzywa Komisję, by z myślą o zagwarantowaniu równego traktowania regionów i wspierania szeroko dyskutowanej pozytywnej konwergencji dążyła do bardziej zdecydowanego stosowania art. 349 TFUE w celu lepszej integracji regionów najbardziej oddalonych w UE; podkreśla, że należy w dalszym ciągu zwracać szczególną uwagę na regiony najbardziej oddalone, nie tylko jeśli chodzi o przydział funduszy, lecz również o wpływ, jaki polityka europejska może mieć na ich sytuację społeczną i poziom zatrudnienia;
56. podkreśla fakt, że w latach 2014–2016, pomimo poprawy sytuacji na rynku pracy, wzrost płac realnych nie nadążył za wzrostem wydajności; przypomina, że wzrost płac realnych, będący wynikiem wzrostu wydajności, ma zasadnicze znaczenie dla eliminacji nierówności;
57. podkreśla rolę, jaką w procesie reform odgrywają partnerzy społeczni jako zainteresowane podmioty o kluczowym znaczeniu, krajowe praktyki w zakresie dialogu społecznego i społeczeństwo obywatelskie, a także zwraca uwagę na wartość dodaną będącą wynikiem ich aktywnego zaangażowania w opracowanie, odpowiednie planowanie i realizację reform; podkreśla, że efektywny udział w opracowywaniu strategii politycznych sprawi, że partnerzy społeczni poczują się bardziej zaangażowani w krajowe reformy wprowadzane w następstwie zaleceń dla poszczególnych krajów w ramach semestru i w rezultacie będą się z ich wynikami bardziej identyfikowali; wzywa zatem Komisję do przedstawienia wytycznych, dzięki którym można będzie zapewnić taki odpowiedni udział wszystkich istotnych zainteresowanych stron; podziela opinię, że nowe formy zatrudnienia na zglobalizowanym rynku wymagają nowych form dialogu społecznego i obywatelskiego oraz wzywa Komisję i państwa członkowskie, by wspierały tworzenie tych nowych form dialogu społecznego, a także ochronę tych nowych form zatrudnienia; podkreśla, że wszyscy pracownicy muszą być informowani o przysługujących im prawach oraz objęci ochroną, gdy sygnalizują nadużycia; uważa, że dążąc do pozytywnej konwergencji, należy prowadzić dialog społeczny na wszystkich etapach procesu semestru europejskiego; potwierdza, że państwa członkowskie muszą wspierać obywateli w zdobywaniu umiejętności wymaganych na rynku pracy;

58. podkreśla, że według Europejskiego Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (Cedefop) i tablicy wyników „Europa 2020” w 2016 r. dystrybucja umiejętności wśród siły roboczej w dużej mierze odpowiadała kwalifikacjom poszukiwanym na rynku pracy oraz że podaź pracy przekraczała popyt w odniesieniu do wszystkich poziomów kwalifikacji i była szczególnie wysoka w przypadku niskiego i średniego poziomu kwalifikacji; podkreśla, że prognozy Cedefop wskazują na podobną tendencję wzrostową aż do 2025 r., zarówno jeśli chodzi o podaź, jak i popyt na umiejętności, oraz że oczekuje się, iż zmiany poziomu umiejętności nastąpią szybciej w przypadku siły roboczej niż zapotrzebowania na rynku pracy; wzywa zatem Komisję i państwa członkowskie do uważnej ponownej oceny trudności w dostępie do rynku pracy; jest zaniepokojony wzrostem odsetka osób posiadających nadmierne kwalifikacje (25 % w 2014 r.);
59. podkreśla, że nadal panuje ogromna dyskryminacja ze względu na płeć, wrażliwa się na przykład dysproporcjami płacowymi czy różnym wskaźnikiem zatrudnienia mężczyzn i kobiet – średnie wynagrodzenie godzinowe brutto pracowników płci męskiej jest o ok. 16 % wyższe niż w przypadku pracowników płci żeńskiej; podkreśla, że różnice te wynikają z niedostatecznej reprezentacji kobiet w dobrze płatnych sektorach, dyskryminacji na rynku pracy oraz wysokiego odsetka kobiet pracujących w niepełnym wymiarze godzin; nalega, by poczynić dalsze postępy w celu zmniejszenia tych różnic; wzywa w tym kontekście Komisję, aby wprowadziła do strategii „Europa 2020” filar równości płci oraz nadrzędny cel równouprawnienia płci;
60. wzywa państwa członkowskie do włączenia aspektu płci oraz zasady równouprawnienia mężczyzn i kobiet do krajowych programów reform oraz programów stabilności i konwergencji w drodze ustanowienia celów jakościowych i określenia działań odnoszących się do utrzymujących się różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn;
61. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji.

UZASADNIENIE

Roczna analiza wzrostu gospodarczego, która stanowi integralną część cyklu europejskiego semestru, ma na celu wzmocnienie zrównoważonego rozwoju gospodarczego i konwergencji społecznej przez określenie priorytetów Unii Europejskiej i państw członkowskich na następny rok. Sprawozdawca zwraca uwagę, że w niniejszym wydaniu wspólnego sprawozdania o zatrudnieniu przedstawiono wyniki z tablicy zawierającej wskaźniki społeczne, która zastąpiła tablicę wyników zawierającą wskaźniki zatrudnienia i wskaźniki społeczne uzgodnioną w 2013 r. Nowa tablica wyników zawiera szereg *podstawowych wskaźników* do przesiewania danych państw członkowskich dotyczących zatrudnienia i wyników społecznych w trzech szerokich wymiarach określonych w kontekście filaru praw socjalnych: (i) równych szans i dostępu do rynku pracy; (ii) dynamicznych rynków pracy i sprawiedliwych warunków pracy; oraz (iii) publicznego wsparcia/ochrony socjalnej i włączenia społecznego.

W rocznej analizie wzrostu gospodarczego na 2018 r. wskazano pozytywne oznaki ożywienia gospodarki europejskiej, takie jak stabilny wzrost gospodarczy, spadające stopy bezrobocia oraz wzrost inwestycji i poprawa finansów publicznych. W drugim kwartale 2017 r. odnotowano rekordową liczbę 235,4 miliona osób zatrudnionych, przy czym od drugiego kwartału 2014 r. utworzono 8 milionów dodatkowych miejsc pracy. Zmniejsza się poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego. Niemniej jednak nadal występują pewne problemy. Celem niniejszego sprawozdania jest wskazanie najbardziej krytycznych, utrzymujących się od dawna przeszkód na drodze do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju gospodarczego wraz z konwergencją społeczną i przekazanie zaleceń Komisji i państwom członkowskim.

Mimo niewielkiego spadku bezrobocia młodzieży w strefie euro utrzymuje się na niedopuszczalnie wysokim poziomie 16,6 % i 18,7 %. Poza tym 6,3 miliona osób młodych w wieku od 15 do 24 lat stanowi młodzież niekształcąca się, niepracująca ani nie szkoląca się. Jest to jedno z najpilniejszych wyzwań, którym niezwłocznie należy się zająć. Komisja Europejska zaproponowała szereg działań, w tym przewodnią Inicjatywę na rzecz zatrudnienia ludzi młodych, na którą na lata 2017-2020 przyznano ostatnio dodatkowo 2,4 miliarda EUR. Niemniej jednak konieczne są dalsze działania zarówno ze strony Komisji, jak i państw członkowskich.

Jedno z rozwiązań kwestii wysokiej stopy bezrobocia przewiduje uporanie się z rozbieżnością między potrzebami rynku pracy a umiejętnościami pracowników. Z tego względu zaleca się dostosowanie polityki oświatowej i poprawę systemu kształcenia w zakresie umiejętności. Ponadto zgodnie z danymi Eurostatu szacuje się, że 44 % Europejczyków nie posiada umiejętności cyfrowych, podczas gdy 90 % wszystkich miejsc pracy wymaga ich posiadania co najmniej w pewnym stopniu. W związku z tym należy w szczególności rozwijać umiejętności cyfrowe i inne umiejętności przekrojowe. Istnieją dziedziny, w których pracodawcy walczą o obsadzenie wolnych miejsc pracy, przy czym zjawisko to dotyczy zarówno słabiej, jak i bardziej rozwiniętych regionów. Dlatego należy zapewnić wspieranie mobilności pracowników między zawodami, sektorami i lokalizacjami.

Potrzebne są reformy strukturalne mające na celu pobudzenie inwestycji i podniesienie wydajności przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiednich systemów ochrony socjalnej. Reformy te powinny być w szczególności ukierunkowane na poprawę warunków działalności gospodarczej małych i średnich przedsiębiorstw, które tworzą 85 % nowych miejsc pracy. Komisja i państwa członkowskie powinny wspierać nowe technologie produkcyjne, gdyż

stwarzają one możliwości w zakresie zwiększania wydajności i tworzenia nowych miejsc pracy.

Sprawozdawca utrzymuje, że sytuacja demograficzna (mianowicie starzenie się społeczeństw europejskich i nieproporcjonalny spadek liczby ludności w niektórych regionach) stanowi wyzwanie dla systemów zabezpieczenia społecznego, usług i całego rynku pracy. Dlatego też rozwiązanie tego problemu wymaga holistycznego podejścia obejmującego budowę i dostosowanie koniecznej infrastruktury, reformę krajowych systemów emerytalnych i prowadzenie polityki aktywnego starzenia się. Ponadto korzystne dla całego społeczeństwa okazuje się także zachęcanie do solidarności międzypokoleniowej i włączanie społeczne osób starszych.

Sprawozdawca wskazuje, że mimo licznych środków podejmowanych wcześniej w celu pełnej integracji osób niepełnosprawnych na rynku pracy problem ten nadal występuje i wymaga dalszych działań. Różne inicjatywy kierowane do pracodawców, które zachęciłyby ich do zatrudniania osób niepełnosprawnych, mają szczególny potencjał zwiększenia szans tych osób na rynku pracy. Należy poza tym usunąć bariery legislacyjne, które stanowią przeszkodę w pełnej integracji osób niepełnosprawnych na rynku pracy.

Podsumowując, sprawozdawca jest zdania, że roczna analiza wzrostu gospodarczego stanowi dla państw członkowskich ważny wskaźnik brany pod uwagę przy opracowywaniu polityki krajowej i planów reform. Aby jednak zapewnić skuteczność, należy unikać fragmentarycznej realizacji zaleceń dla poszczególnych krajów, które stanowią kolejny krok w ramach europejskiego semestru.

22.2.2018

OPINIA KOMISJI KULTURY I EDUKACJI

dla Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych

Europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej: zatrudnienie i aspekty społeczne w rocznej analizie wzrostu gospodarczego na 2018 r.

(2017/2260(INI))

Sprawozdawczyni komisji opiniodawczej: Julie Ward

WSKAZÓWKI

Komisja Kultury i Edukacji zwraca się do Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

1. z zadowoleniem przyjmuje wspólną proklamację Europejskiego filaru praw socjalnych i zwraca uwagę, że świadczy to o zmianie politycznej w podejściu do promowania polityki społecznej; przypomina, że bez podjęcia konkretnych działań proklamacja pozostanie nieskuteczna i że należy priorytetowo potraktować redukcję nierówności, zwalczanie ubóstwa i ułatwienie dostępu do wysokiej jakości edukacji, aby promować solidarność i sprawiedliwość społeczną oraz zapewnić trwały wzrost; podkreśla, że wysokiej jakości edukacja i rosnące wydatki na edukację, młodzież i kulturę mają kluczowe znaczenie w osiągnięciu celów gospodarczych i społecznych UE;
2. z zadowoleniem przyjmuje zamiar włączenia nowego filaru praw socjalnych do procesu realizowania europejskiego semestru, w tym uwzględnianie go w zaleceniach dotyczących poszczególnych krajów, ponieważ inwestycje i działania społeczne nie powinny być jedynie pozytywnym efektem ubocznym polityki gospodarczej, ale

stanowiąc pełnoprawny cel wysiłków państw członkowskich w zakresie budowania unii społecznej; zachęca państwa członkowskie do wymiany najlepszych praktyk w tej dziedzinie;

3. wzywa w związku z tym Komisję do korzystania w pełni z klauzuli elastyczności paktu stabilności i wzrostu, co umożliwi państwom członkowskim dokonanie solidnych inwestycji w politykę kulturalną i młodzieżową, edukacyjną, szkoleniową, z zakresu badań naukowych i innowacji, które mają podstawowe znaczenie w kształtowaniu aktywnych postaw obywatelskich, ponieważ budują sprawnie funkcjonujący rynek pracy i generują stabilny i długotrwały dobrobyt, przy jednoczesnym przestrzeganiu zasady zrównoważonego budżetu;
4. zachęca państwa członkowskie, aby włożyły więcej wysiłku we wdrażanie zaleceń dla poszczególnych krajów dotyczących edukacji i młodzieży oraz by wspierały wymianę najlepszych praktyk;
5. z zadowoleniem przyjmuje rosnącą liczbę osób z wykształceniem wyższym i ograniczanie zjawiska wczesnego kończenia nauki, ale stwierdza, że w przypadku tego ostatniego w niektórych państwach członkowskich wciąż istnieją problemy; podkreśla jednak, że najnowszy Monitor Kształcenia i Szkolenia i badania PISA wskazują na spadek poziomu umiejętności podstawowych oraz że różnice między płciami i kategoriami społecznymi wciąż są wyraźne; przypomina, że młodzież ze środowisk defaworyzowanych jest nadal bardziej zagrożona dołączeniem do grupy NEET (młodzież niekształcąca się, niepracująca ani nieszkoląca się) lub znalezieniem się w grupie osób o niskich kwalifikacjach, wykonujących niskopłatną pracę o niepewnym statusie; podkreśla, że cele edukacyjne i szkoleniowe strategii „Europa 2020” nie zostały jeszcze osiągnięte; podkreśla konieczność promowania prawa do wysokiej jakości edukacji i szkoleń włączających dla wszystkich grup wiekowych i kategorii osób uczących się, inwestowania w działania informacyjne, opracowania konkretnych sposobów wsparcia osób uczących się najbardziej potrzebujących pomocy i osób w najtrudniejszej sytuacji, takich jak osoby niepełnosprawne, młodzież NEET oraz młodzież i dzieci ze środowisk imigranckich, oraz zapewnienia ich systematycznego włączania w powszechny system edukacji;
6. uważa, że migranci muszą mieć pełny dostęp do systemów edukacji, co wymaga dodatkowych ukierunkowanych wydatków publicznych, oraz że muszą być w stanie czerpać korzyści z wysokiej jakości inwestycji społecznych, które są zrównoważone pod względem środowiskowym i zaprojektowane w taki sposób, aby włączać pracowników w rynek pracy i ograniczać bezrobocie;
7. jest zaniepokojony brakiem umiejętności podstawowych i cyfrowych wśród osób dorosłych, co może utrudniać im między innymi dostęp do wysokiej jakości zatrudnienia; stwierdza, że nasze systemy kształcenia powinny zostać dostosowane do wyzwań szybko zmieniającego się i coraz bardziej usieciowionego społeczeństwa, jak te, które stawiają przed nami globalizacja i postęp technologiczny; podkreśla w związku z tym rolę, jaką odgrywa wyposażenie osób uczących się w każdym wieku i ze wszystkich środowisk w umiejętności społeczne i przekrojowe, takie jak umiejętności międzykulturowe, kreatywne i krytyczne myślenie oraz umiejętności cyfrowe i korzystania z mediów, a także znaczenie wspierania ICT i edukacji w zakresie

przedsiębiorczości jako skutecznego sposobu rozwijania umiejętności przekrojowych i zmysłu innowacyjności oraz kreatywności, które są ważne zarówno z punktu widzenia znalezienia zatrudnienia, jak i podjęcia samozatrudnienia; podkreśla zasadniczą rolę, jaką programy uczenia się przez całe życie odgrywają w zwalczaniu ubóstwa, wykluczenia społecznego i bezrobocia, co jest zgodne z celami strategii „Europa 2020”, a także znaczenie gwarantowania ciągłej dobrej jakości doskonalenia zawodowego kadry nauczycielskiej i personelu prowadzącego szkolenia;

8. jest zdania, że zachowujący aktualność program na rzecz umiejętności powinien obejmować przyswajanie wiedzy na temat zrównoważonego rozwoju oraz stanowić element szerszej refleksji na temat umiejętności zawodowych w kontekście rosnącej cyfryzacji i robotyzacji europejskich społeczeństw, z naciskiem nie tylko na rozwój gospodarczy, ale także na rozwój osobisty uczących się, poprawę stanu ich zdrowia i samopoczucia;
9. apeluje o odpowiednie docenienie kluczowej roli uczenia się nieformalnego i pozaformalnego, szczególnie w przypadku grup najbardziej defaworyzowanych, w tym przez określenie ambitnych punktów odniesienia i uznawanie nabytych umiejętności i kwalifikacji; przypomina w związku z tym o konieczności opracowania globalnej strategii w zakresie uczenia się przez całe życie na szybko zmieniającym się rynku pracy o coraz większym zapotrzebowaniu na nowe umiejętności i innowacje;
10. z zadowoleniem przyjmuje komunikat Komisji z dnia 14 listopada 2017 r. pt. „Wzmocnienie tożsamości europejskiej dzięki edukacji i kulturze”, który zakłada ambitne cele w dziedzinie edukacji, zwłaszcza utworzenie europejskiego obszaru edukacji i poprawę jakości nauczania języków w Europie;
11. z zadowoleniem przyjmuje wkład programu Erasmus+ we wspieranie mobilności i wymiany kulturalnej w UE i poza nią; wzywa, aby szerzej propagować i wykorzystywać europejskie narzędzia mobilności i uznawania umiejętności i kwalifikacji w celu ułatwienia mobilności w nauce, szkoleniach i zatrudnieniu; potwierdza, że osobom odbywającym szkolenia zawodowe, młodzieży defaworyzowanej i osobom napotykałym różne i wielorakie formy dyskryminacji należy zapewnić większe możliwości w zakresie mobilności; podkreśla wagę ułatwienia mobilności studentów i pracowników ze szczególnym naciskiem na zachęcanie do uczenia się innych języków europejskich;
12. wyraża zadowolenie, że w UE tworzonych jest więcej nowych miejsc pracy; stwierdza jednak, że według danych Eurostatu z 2017 r. stopa bezrobocia wśród młodzieży pozostaje na bardzo wysokim poziomie w niektórych krajach: na poziomie 16,5 % w UE-28 i 18,6 % w strefie euro; przypomina w związku z tym, że zwalczanie bezrobocia młodzieży musi pozostać priorytetem, podobnie jak dobra jakość i pewność w przypadku utworzonych miejsc pracy, a także zapobieganie niepewnym formom zatrudnienia, zgodnie z programem godnej pracy MOP; uważa w tym względzie, że należy zwalczać utrzymujące się nierówności w dostępie do edukacji oraz zagwarantować wyższy poziom umiejętności podstawowych, między innymi po to, aby zapewnić włączenie osób w trudnej sytuacji i defaworyzowanych, w tym osób niepełnosprawnych, ze środowisk imigranckich i uchodźców, w rynek pracy; zwraca uwagę na rozdzźwięk między popytem na umiejętności i ich podażą, co może prowadzić

do polaryzacji umiejętności na rynku pracy i osłabienia spójności społecznej; apeluje w związku z tym do Komisji i państw członkowskich o podjęcie działań w celu wspierania współpracy między instytucjami edukacyjnymi, przedsiębiorcami, pracownikami naukowymi i innymi odnośnymi partnerami społecznymi;

13. przypomina, że branże twórcze należą do najbardziej przedsiębiorczych sektorów oraz że kształcenie twórcze rozwija umiejętności przekrojowe, takie jak myślenie twórcze, rozwiązywanie problemów, praca zespołowa i zaradność; apeluje o włączenie sztuki i kreatywnego uczenia się do programu nauczania w zakresie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM), z uwagi na ścisłe powiązania między kreatywnością i innowacją; przypomina ponadto o strategicznym potencjale sektora kultury i sektora kreatywnego w ochronie i promowaniu europejskiej różnorodności kulturowej i językowej oraz o jego wkładzie we wzrost gospodarczy, innowacje i zatrudnienie, zwłaszcza zatrudnienie młodzieży; podkreśla, że dalsza promocja sektora kultury i sektora kreatywnego i inwestowanie w nie może przyczynić się do pobudzenia inwestycji, rozwoju, innowacji i zatrudnienia; wzywa w związku z tym Komisję do uwzględnienia możliwości oferowanych przez cały sektor kultury i sektor kreatywny, w tym organizacje pozarządowe i małe stowarzyszenia, na przykład w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych;
14. podkreśla, że przedsiębiorczość społeczna zyskuje na popularności i może ożywić gospodarkę, a przy tym zmniejszyć ubóstwo, wykluczenie społeczne i inne problemy społeczne; uważa zatem, że kształcenie w dziedzinie przedsiębiorczości powinno uwzględniać wymiar społeczny oraz obejmować tematy takie jak sprawiedliwy handel, przedsiębiorstwa społeczne i alternatywne modele biznesowe, w tym spółdzielnie, aby dążyć do stworzenia gospodarki bardziej społecznej, solidarnej i trwałej;
15. podkreśla ogromny potencjał odnawialnych źródeł energii w zakresie innowacji i zatrudnienia, a także dążenie do większej zasobooszczędności i efektywności energetycznej; wzywa Komisję do włączenia do europejskiego semestru konkretnej strategii energetycznej i środowiskowej, obejmującej również edukację i zatrudnienie;
16. ubolewa nad tym, że nierówności między płciami w dziedzinie zatrudnienia, w tym dyskryminacyjne strategie zatrudniania i zwalniania pracowników, luka płacowa, wymuszona praca w niepełnym wymiarze godzin, molestowanie seksualne i polityka w zakresie urlopów wychowawczych, która nie zaspokaja potrzeb obojga rodziców i nie zapewnia prawdziwej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, wciąż są znaczne mimo nowego ustawodawstwa i lepszego dokumentowania tych praktyk; w związku z tym wzywa do szybkiego wdrożenia i egzekwowania obowiązującego prawodawstwa w dziedzinie równouprawnienia płci i wzywa państwa członkowskie do dalszego wspierania przedsiębiorczości kobiet i polityki prorodzinnej;
17. przypomina o konieczności zachęcania dziewcząt i młodych kobiet do wybierania studiów w zakresie ICT i wzywa państwa członkowskie, by zachęcały dziewczęta i młode kobiety do uczenia się przedmiotów STEM, nie zapominając o sztuce i naukach humanistycznych, oraz by zadbały o liczniejszą reprezentację kobiet w dziedzinie STEM;
18. ponawia swój apel o ustanowienie gwarancji dla dzieci i ponownie wzywa Komisję, by ukończyła w odpowiednim terminie ocenę odnośnego działania przygotowawczego

(pozycja w budżecie 04 03 77 25); przypomina, że w ocenie miano przeanalizować, jak prowadzić inwestycje społeczne dotyczące dzieci od najmłodszych lat, jak wprowadzać w życie zalecenie w sprawie inwestowania w dzieci¹ oraz jak najlepiej wykorzystywać istniejące narzędzia i programy; nalega na właściwe i sprawne wdrożenie gwarancji dla młodzieży, w tym przez przeznaczenie odpowiednich funduszy, w oparciu o gruntowną ocenę oraz w razie potrzeby istotne reformy i dostosowane do potrzeb korekty, tak aby zapewnić młodym ludziom dobrej jakości oferty zatrudnienia i zapewnić ich trwały udział w rynku pracy; nalega na uważniejsze monitorowanie gwarancji i informowanie o niej, tak aby ułatwić opracowywanie polityki młodzieżowej opartej na zdobytych doświadczeniach;

19. przypomina, że europejski semestr powinien być procesem bardziej otwartym, przejrzystym i demokratycznym; wzywa Komisję do stworzenia wytycznych na potrzeby dialogu zainteresowanych stron w celu podniesienia jakości udziału społeczeństwa obywatelskiego, z wykorzystaniem w tym celu dodatkowych narzędzi, jakie oferuje e-demokracja;
20. z zadowoleniem przyjmuje uwzględnianie praw osób niepełnosprawnych w nowych wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich, załączonych do rocznej analizy wzrostu gospodarczego na 2018 r.; domaga się jednak, aby przepisy te zawierały konkretne środki służące osiągnięciu założonych celów, zgodnie z prawem UE i zobowiązaniami państw członkowskich w ramach Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych.

---

¹ Dz.U. L 59 z 2.3.2013, s. 5.

INFORMACJE O PRZYJĘCIU OPINII W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

Data przyjęcia	21.2.2018
Wynik głosowania końcowego	+: 19 -: 4 0: 2
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Isabella Adinolfi, Dominique Bilde, Andrea Bocskor, Nikolaos Chountis, Silvia Costa, Mircea Diaconu, Damian Drăghici, María Teresa Giménez Barbat, Giorgos Grammatikakis, Petra Kammerevert, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Rupert Matthews, Stefano Maullu, Luigi Morgano, Momchil Nekov, Michaela Šojdrová, Yana Toom, Helga Trüpel, Julie Ward, Bogdan Brunon Wenta, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver, Krystyna Łybacka
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Francis Zammit Dimech

GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

19	+
EPP	Svetoslav Hristov Malinov, Stefano Maullu, Michaela Šojdrová, Bogdan Brunon Wenta, Andrzej Zdrojewski, Francis Zammit Dimech
S&D	Silvia Costa, Damian Drăghici, Giorgos Grammatikakis, Petra Kammerevert, Luigi Morgano, Momchil Nekov, Julie Ward, Krystyna Łybacka
ALDE	Mircea Diaconu, María Teresa Giménez Barbat, Yana Toom
The Greens/EFA	Helga Trüpel
EFDD	Isabella Adinolfi

4	-
ECR	Rupert Matthews
GUE/NGL	Nikolaos Chountis, Curzio Maltese
ENF	Dominique Bilde

2	0
PPE	Andrea Bocskor, Milan Zver

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się

**INFORMACJE O PRZYJĘCIU
PRZEZ KOMISJĘ PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWĄ**

Data przyjęcia	27.2.2018
Wynik głosowania końcowego	+: 24 -: 10 0: 14
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Guillaume Balas, Vilija Blinkevičiūtė, Enrique Calvet Chambon, David Casa, Ole Christensen, Michael Detjen, Martina Dlabajová, Lampros Fountoulis, Arne Gericke, Marian Harkin, Agnes Jongerius, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Ádám Kósa, Kostadinka Kuneva, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Patrick Le Hyaric, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Elisabeth Morin-Chartier, Marek Plura, Dennis Radtke, Terry Reintke, Robert Rochefort, Claude Rolin, Siôn Simon, Romana Tomc, Yana Toom, Ulrike Trebesius, Marita Ulvskog, Renate Weber, Tatjana Ždanoka
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Maria Arena, Georges Bach, Heinz K. Becker, Krzysztof Hetman, Dieter-Lebrecht Koch, Paloma López Bermejo, Edouard Martin, Sven Schulze, Joachim Schuster, Kosma Złotowski
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	Evelyne Gebhardt, Paul Tang

**GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO
W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ**

24	+
ALDE	Enrique Calvet Chambon, Martina Dlabajová, Marian Harkin, Robert Rochefort, Yana Toom, Renate Weber
PPE	Georges Bach, Heinz K. Becker, David Casa, Krzysztof Hetman, Dieter-Lebrecht Koch, Ádám Kósa, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Elisabeth Morin-Chartier, Marek Plura, Dennis Radtke, Claude Rolin, Sven Schulze, Romana Tomc
Verts/ALE	Jean Lambert, Terry Reintke, Tatjana Zdanoka

10	-
ECR	Arne Gericke, Anthea McIntyre, Ulrike Trebesius, Kosma Złotowski
ENF	Dominique Martin
GUE/NGL	Rina Ronja Kari, Kostadinka Kuneva, Patrick Le Hyaric, Paloma López Bermejo
NI	Lampros Fountoulis

14	0
S&D	Maria Arena, Guillaume Balas, Vilija Blinkevičiūtė, Ole Christensen, Michael Detjen, Evelyne Gebhardt, Agnes Jongerius, Jan Keller, Javi López, Edouard Martin, Joachim Schuster, Simon Ståhl, Paul Tang, Marita Ulvskog

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się